

Budapesti Közlekedési Zártkörűen Működő Részvénytársaság

Vasúti Üzemeltetési Igazgatóság
Üzemeltetési Főosztály

Villamos Üzemigazgatóság

VÉGÁLLOMÁSI VÉGREHAJTÁSI UTASÍTÁS

Jászai Mari tér villamos végállomás

Érvényes:

2019. április 4.

Tartalomjegyzék

1.	Az utasítás személyi és területi hatálya.....	3
2.	A végállomás kialakítása	3
3.	A végállomáshoz tartozó váltók	3
4.	Közlekedési korlátozások.....	4
5.	A végállomás lejtviszonyai.....	4
6.	A végállomás körzetének jelző- és váltóállító berendezésének leírása, közlekedési rendje	4
6.1.	Behaladás az I. sz. vágányra a Kossuth Lajos tér felől	5
6.2.	Behaladás a II. sz. vágányra a Kossuth Lajos tér felől.....	5
6.3.	Behaladás az I. sz. vágányra a Margit híd felől.....	5
6.4.	Kihaladás a I. sz. vágányról a Kossuth Lajos tér felé.....	6
6.5.	Kihaladás a II. sz. vágányról a Kossuth Lajos tér felé.....	6
6.6.	Kihaladás az I. sz. vágányról a Margit híd felé	6
7.	A végállomás területén elhelyezett <i>Megállás helye</i> jelzőtáblák szerepe.....	6
8.	Tárolási és félreállási lehetőség.....	7
9.	Az utasok le- és felszállása, a járművek indulása	7
9.1.	Az utastájékoztató berendezés kezelése.....	7
10.	A járművezetők feladatai	7
11.	A végállomás nyitása, zárása	7
12.	Eljárás rendkívüli események esetén	8
1.sz. melléklet:	A végállomás helyszínrajza	9

1. Az utasítás személyi és területi hatálya

Az utasítás hatálya kiterjed a forgalmi feladatot ellátó munkakörben dolgozó munkavállalókra, továbbá azon dolgozókra, akiknek a tevékenysége a forgalom lebonyolításával, biztosításával összefügg, valamint az adott szakterületre érvényes rendelkezési, vasútüzemi zavarelhárítási- és intézkedési, illetve ellenőrzési joggal rendelkezőkre.

Az utasítás területi hatálya a Balassi Bálint utca 25. előtt elhelyezett szánszerkezet síkjától az átmenő vágányon keresztül a K1016 számú váltóig, illetve a Margitsziget / Margit híd megállóhely után az első felsővezeték keresztartóra kihelyezett Megállás helye jelzőtábla síkjától a K1016 számú váltóig terjed ki.

2. A végállomás kialakítása

A villamos végállomás (továbbiakban: végállomás) az V. kerületben (Lipótvárosban) a Balassi Bálint utcában lett kialakítva, kettős vágány kapcsolattal ellátott, egy csonka vágányból és egy átmenő vágányból áll. Az átmenő vágány üzemi kapcsolatot létesít a nagykörúti villamosvonalakkal. Az üzemi vágánykapcsolat után a Margit híd pesti hídfőjénél a nagykörúti vonal vágányai között egyszerű vágánykapcsolat található.

A végállomás területén három megállóhely került kialakításra: az I. sz. és II. sz. vágányok mellett egy-egy le- és felszállóhely, a V1 jelű váltó előtt pedig egy szükségleszállóhely.

A végállomás helyszínrajza az 1. számú mellékletben látható.

3. A végállomáshoz tartozó váltók

A végállomáshoz hét váltó tartozik:

- **V1 (K1403):** távvezérlésű, mechanikus csúcscsínrögzítő szerkezettel ellátott váltó, amelynek vezérlését a járművezető szánszerkezet segítségével végzi.
(továbbiakban: távvezérlésű váltó)
A váltó védőállással nem rendelkezik, a váltó ráfutási pályaszakaszában aláváltást gátló járműérzékelő elem nincs kiépítve.
- **V2 (K1404):** kulisszás rugós hasítható váltó
- **V3 (K1401):** kulisszás rugós hasítható váltó, ahol a kulisszarögzítő bilincs a váltó hasítása után a csúcscsínre kitérő állásba állítja vissza
- **V4 (K1402):** kulisszás rugós hasítható váltó, ahol a kulisszarögzítő bilincs a váltó hasítása után a csúcscsínre egyenes állásba állítja vissza
- **K1014:** hidraulikusan csillapított, visszacsapó váltó
- **K1015:** hidraulikusan csillapított, visszacsapó váltó

- **K1016:** távvezérlésű, mechanikus csúcscsínrögzítő szerkezettel ellátott váltó, amelynek vezérlését a járművezető nyomógomb segítségével végzi.
(továbbiakban: távvezérlésű váltó)
A váltó egyenes védőállással rendelkezik, a váltó ráfutási pályaszakaszában aláváltást gátló járműérzékelő elem van kiépítve.

4. Közlekedési korlátozások

A II. sz. csonka vágánya legfeljebb 27 méter hosszúságú szerelvények fogadására alkalmas.

A I. sz. és II. sz. vágányok melletti le- és felszállóhelyen, illetve a szükségleszállóhelyen legfeljebb 27 méter hosszú szerelvény végezhet utascserét.

Az I. sz. átmenő vágányra 27 méternél hosszabb szerelvény is behaladhat, amennyiben nem kíván utascserét végezni és a végállomás területét visszafogás nélkül kívánja elhagyni. (Margit híd felé-felől áthaladó menetek.)

Az üzemi vágánykapcsolaton csak akkor szabad közlekedni, ha a járművezető meggyőződött annak veszélytelenségéről, és arról, hogy szembemenet nem következhet be.

5. A végállomás lejtviszonyai

A végállomás területe lejtésben fekszik a Kossuth tér felé, melynek mértéke 20 ‰.

6. A végállomás körzetének jelző- és váltóállító berendezésének leírása, közlekedési rendje

A végállomáson jelzőberendezés nem üzemel.

Az üzemi vágánykapcsolaton történő áthaladást holdfényjelző biztosítja.

A végállomáson vizuális utastájékoztatásra alkalmas berendezés (továbbiakban: utastájékoztató jelző) található, mely az indulási sorrendet a legközelebb induló villamos felé mutató nyílhegygel jelzi.

A járművek érzékelése a végállomás körzetében munkavezetékre telepített érzékelő elemekkel (HON kapcsolókkal) történik.

A végállomás körzetében két távvezérlésű váltó üzemel:

- V1 jelű váltó, vezérlése a járművezető által szánszerkezet segítségével történik.
A váltóhoz tartozik egy váltójelző, mely a szükségleszállóhely peronja felett a keresztsodronyon a vágány jobb oldalán van elhelyezve.
- K1016 számú váltó, vezérlése a járművezető által nyomógomb segítségével történik.
A váltóhoz két, a vágányok között lévő felsővezeték tartó oszlopon elhelyezett váltójelző tartozik, az egyik a Széll Kálmán tér felől érkező elsőnek érintett holdfényjelzővel egy oszlopon, a másik pedig a K1016 számú váltón lévő oszlopon.

6.1. Behaladás az I. sz. vágányra a Kossuth Lajos tér felől

A szerelvények a V1 jelű távvezérlésű váltó kitérő állásán, a V4 jelű váltót kitérő irányból hasítva haladnak be a végállomás I. sz. vágányára. A V1 jelű távvezérlésű váltót a végállomási szükségleszállóhely előtt elhelyezett szánszerkezet segítségével a járművezető állítja.

6.2. Behaladás a II. sz. vágányra a Kossuth Lajos tér felől

A szerelvények a V1 jelű távvezérlésű váltó egyenes állásán, a V3 jelű váltót egyenes irányból hasítva haladnak be a végállomás II. sz. vágányára. A V1 jelű távvezérlésű váltót a végállomási szükségleszállóhely előtt elhelyezett szánszerkezet segítségével a járművezető állítja.

6.3. Behaladás az I. sz. vágányra a Margit híd felől

Az üzemi vágánykapcsolaton keresztül lehetőség van a Margit hídról a Balassi Bálint utcába behaladni.

Széll Kálmán tér felől érkezve a Margitsziget / Margit híd megállóhely után az első felsővezeték keresztartóra kihelyezett *Megállás helye jelzőtáblánál* meg kell állni, amennyiben a 7. pontban foglalt feltétel nem teljesül. Ha a behaladás feltételei adottak, az elsőnek érintett holdfényjelző alatt lévő nyomógombbal kezdeményezhető az üzemi vágánykapcsolat felé terelő K1016 számú váltó állítása kitérő irányba és a jelzőlámpa betétprogramba való bejelentkezés. Amennyiben az automatikus váltóállítás nem történik meg, úgy a váltót kézzel kell a megfelelő (kitérő) irányba állítani. Azonban ebben az esetben is kezelni kell a nyomógombot, mert a jelzőlámpa betétprogram csak így kérhető meg. Áthaladás után a váltó automatikusan visszaáll egyenes irányba.

A Nyugati pályaudvar felől érkező szerelvényel az egyszerű vágánykapcsolat után meg kell állni. Visszafogás előtt az egyszerű vágánykapcsolat csúcs felől érintett váltóját (K1014) kézzel kell a haladási iránynak megfelelő (kitérő) irányba állítani. A váltó mellett a felsővezeték tartó oszlopon elhelyezett nyomógombbal kezdeményezhető az üzemi vágánykapcsolat felé terelő K1016 számú váltó állítása kitérő irányba és a jelzőlámpa betétprogramba való bejelentkezés. A nyomógombot csak akkor szabad megnyomni, ha a járművezető meggyőződött arról, hogy a Széll Kálmán tér felől másik szerelvény nem közlekedik-e. Amennyiben igen akkor számára elsőbbséget kell biztosítani, és csak annak elhaladása után, a K1016 számú váltó elektromos reteszelttségének megszűnése után kezelhető a nyomógomb. A szerelvények az egyszerű vágánykapcsolaton áthaladva a K1015 számú váltót kitérő irányból hasítva, a holdfényjelző szabad jelzésére, a K1016 számú váltón kitérő állásán haladnak be az üzemi vágánykapcsolaton keresztül a végállomás I. számú vágányára. Amennyiben az automatikus váltóállítás nem történik meg, úgy a K1016 számú váltót kézzel kell a megfelelő (kitérő) irányba állítani. Azonban ebben az esetben is kezelni kell a nyomógombot, mert a jelzőlámpa betétprogram csak így kérhető meg. Áthaladás után a váltó automatikusan visszaáll egyenes irányba.

6.4. Kihaladás a I. sz. vágányról a Kossuth Lajos tér felé

A szerelvények a V4 jelű váltó egyenes állása mellett, a V2 jelű váltón egyenes irányból áthaladva hagyják el a végállomást.

6.5. Kihaladás a II. sz. vágányról a Kossuth Lajos tér felé

A szerelvények a V3 jelű váltó kitérő állása mellett, a V2 jelű váltón kitérő irányból áthaladva hagyják el a végállomást.

6.6. Kihaladás az I. sz. vágányról a Margit híd felé

Az üzemi vágánykapcsolaton keresztül lehetőség van a Balassi Bálint utcából a Margit hídra kihaladni, majd visszafogás után a Nyugati pályaudvar felé, vagy az egyszerű vágánykapcsolaton keresztül a Széll Kálmán tér felé közlekedni.

Az I. sz. vágány végén található holdfényjelző oszlopán elhelyezett (zárt dobozban lévő) nyomógomb segítségével kezdeményezhető a K1016 számú váltó állítása és a jelzőlámpa betétprogramba való bejelentkezés. Amint a feltételek adottak lesznek a váltó a haladási iránynak megfelelő (kitérő) állásba kerül. A szerelvény a holdfényjelző szabad jelzésére kihaladhat a Margit hídi helytelen vágányra. A váltóra való ráhaladás előtt meg kell győződni a váltó helyes állásáról, mert a váltó mechanikus csúcstörögztető berendezéssel van ellátva. Amennyiben a váltó nem állt át a megfelelő irányba, úgy azt kézi állítással kell a helyes irányba állítani.

A váltókörzetről lehaladva a K1016 számú váltó automatikusan visszaáll egyenes irányba. Ezt követően visszafogás után a Nyugati pályaudvar irányába haladhat a szerelvény. Amennyiben a szerelvény a Széll Kálmán tér felé kíván tovább haladni a végállomásról kihaladás után a Margit híd pesti hídfőjében lévő egyszerű vágánykapcsolat csúcs felől érintett váltóját (K1015) kézzel kell a haladási iránynak megfelelő (kitérő) irányba állítani. A szerelvények a vágánykapcsolaton áthaladva a K1014 számú váltót kitérő irányból hasítva térnek át a menetirány szerinti jobb vágányra (helyes irányba). A vágánykapcsolaton való áthaladásnál fokozottan figyelni kell, elsőbbséget kell biztosítani a jobbról érkező villamos, illetve gépjárművek (pl.: autóbusz) részére.

7. A végállomás területén elhelyezett *Megállás helye* jelzőtáblák szerepe

A végállomás területén kettő *Megállás helye* jelzőtábla került elhelyezésre.

- Margitsziget/Margit híd megállóhely után menet Jászai Mari tér felé az első felesővezeték tartó oszlop kerestartóján:
Amennyiben a Jászai Mari téri csúccsal szemben fekvő váltó elektromos reteszelése működik, és a követő jármű a Balassi Bálint utcába kíván bekanyarodni, a járművel a *Megállás helye* jelző síkjában meg kell állni. A jelzőtábla után lévő pályaszakaszra csak akkor szabad behaladni, ha az előző jármű vagy szerelvény a Jászai Mari tér csúccsal szemben fekvő váltójának (K1016) elektromos reteszelttségét feloldotta.

- A végállomás I. sz. vágányának Margit híd felőli végében a keresztsodronyon:
A *Megállás helye* jelző síkjában meg kell állni. Amennyiben a szerelvény a Margit híd felé szeretne tovább haladni, a tovább indulás előtt a járművezetőnek meg kell győződnie az egyvágányú pályaszakaszon közlekedés veszélytelenségéről és arról, hogy szembemenet nem következhet be. A Margit híd felé kihaladást részletesen a 6.6. pont szabályozza.

8. Tárolási és félreállási lehetőség

A II. vágányon egy – legfeljebb 27 méter hosszú – szerelvény félreállítására van lehetőség. A végállomáson tárolásra nincs lehetőség.

9. Az utasok le- és felszállása, a járművek indulása

Az I. és a II. számú vágányok mellett kialakított peron közös le- és felszállóhely. A beérkezett szerelvények a megfelelő oldalra – I. vágányról balra, II. vágányról jobbra – nyithatnak ajtót.

Lehetőség szerint a II. számú, épületek felőli vágányra kell behaladni. Annak foglaltsága esetén, vagy ha az érkező szerelvény a Nagykörút irányába kíván tovább haladni, az I. számú, Duna felőli vágány használható az utasok le- és felszállására. Mindkét vágány foglaltsága esetén az utasok leszállása a V1 jelű bejáratú váltó előtt kialakított szükségleszállóhelyen történik.

A járművek indulása önindítós rendszerben történik.

9.1. Az utastájékoztató berendezés kezelése

Az utastájékoztató jelző kezelése a járművezetők által, távirányító segítségével történik.

10. A járművezetők feladatai

A végállomási utastájékoztató jelző üzemeltetése távirányító segítségével.

A végállomáson elhelyezett tárgyakért a viszonylatra beosztott járművezetők felelnek. A végállomásra reggeli kezdéskor elsőnek érkező járművezető köteles a végállomás és a berendezések épségéről és a végállomáson elhelyezett leltári tárgyak meglétéről meggyőződni. Az észlelt hiányt, sérülést, rendellenességet a telephelyi diszpécsernek (Ferencváros kocsiszín, telefon: 262-08) kell jelenteni.

11. A végállomás nyitása, zárása

A vonalra beosztott összes járművezető rendelkezik a végállomáshoz kulccsal. A végállomás nyitása-zárása a járművezetők feladata. A végállomásra elsőnek érkező járművezető nyitja, a végállomásról utolsónak induló járművezető zárja a végállomási helyiséget, fő és a forgalmi számhoz rendelt kulccsal. Napközben, ha senki nem tartózkodik a végállomáson, a végállomást a forgalmi számhoz rendelt kulccsal zárni kell.

12. Eljárás rendkívüli események esetén

Rendkívüli helyzetben konkrét előírások hiányában is köteles minden munkavállaló elvégezni a munkáját a kialakult szakmai szokásoknak, fogásoknak megfelelően úgy, ahogy az megítélése szerint az adott körülmények között a legbiztonságosabb.

A rendkívüli eseményt a járművezetőnek a munkáját közvetlenül irányító személynek jelentenie kell, és a továbbiakban a kapott utasítás szerint kell eljárnia.

A fent szabályozottaktól eltérő járműmozgások csak rendkívüli esetben, helyszíni felügyelettel hajthatók végre.

Dr. Tóth Péter
főosztályvezető

Borbás Péter Dániel
üzemigazgató

Egyetértek:

Szonntag Andor
Vasútbiztonsági vezető

1.sz. melléklet: A végállomás helyszínrajza

